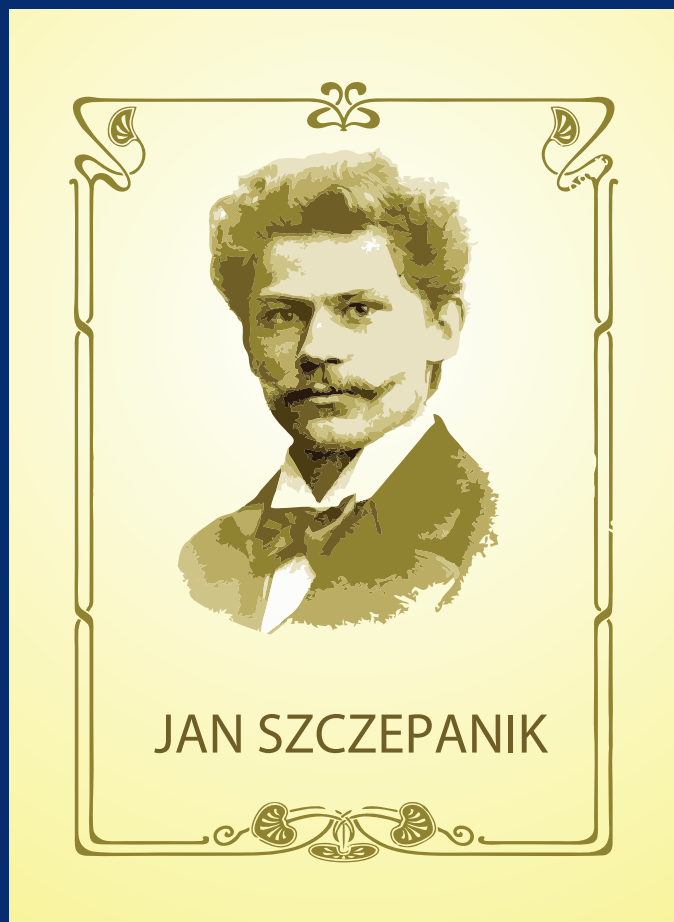

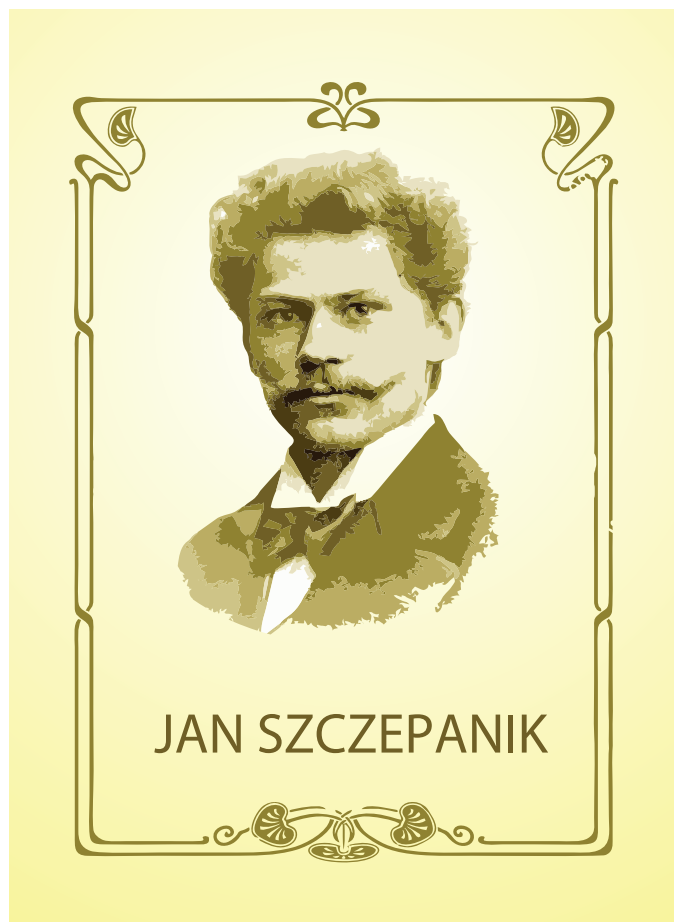

**Specjalistyczna Wirtualna Konkursowa
Wystawa Filatelistyczna II stopnia**

Jan Szczepanik - polski Edison

150. rocznica urodzin - Tarnów 2022

KATALOG

**Specjalistyczna Wirtualna Konkursowa
Wystawa Filatelistyczna II stopnia**

Jan Szczepanik - polski Edison

150. rocznica urodzin - Tarnów 2022

KATALOG

Koncepcja i Opracowanie	Stanisław Jędrzejczyk
Projekt Graficzny Katalogu	Marek Smoła / Stanisław Jędrzejczyk
Słowo wstępne	Stanisław Jędrzejczyk
Artykuł tematyczny i historyczny	Marek Smoła
Komisarz wystawy	Wojciech Chwastowski
Konsultacja	Stanisław Bem Sławomir Bem Stanisław Tracz Wojciech Chwastowski Edward Madejski
Projekty	Wojciech Drabczyński
Logo wystawy	
Medal wystawy	
Datownika wystawy	
Karta pocztowa	
Widokówka	
Zaproszenia	
Plakat	
Okładka Katalogu	Wojciech Drabczyński

Fotografie pochodzą z publikacji:

A. Pragłowska, Obrazy i barwy - o wynalazkach i życiu Jana Szczepanika, Tarnów 2012 oraz zbiorów autora.

Słowo wstępne

Szanowni Państwo!

Rok 2022 przyniósł sporo odwołań do historii. Dwieście lat temu wydano drukiem Ballady i romanse Adama Mickiewicza, którego to dzieła ukazanie się przyjęto za początek epoki romantyzmu w Polsce. Również dwieście lat temu urodził się wybitny polski farmaceuta, wynalazca lampy naftowej i twórca polskiego przemysłu naftowego, Ignacy Łukasiewicz. Zaś sto pięćdziesiąt lat temu urodził w ówczesnej Galicji, dawnej Polsce a dzisiejszej Ukrainie, inny wybitny wynalazca, zwany „polskim Edisonem” – Jan Szczepanik.

Ten ostatni fakt stał się przyczyną dla uczczenia Roku Szczepanika także przez nas, filatelistów. Organizujemy Wystawę, której forma odstaje od tradycyjnie przyjętych sposobów prezentacji filatelistycznych zbiorów. Ale jednocześnie, wychodząc naprzeciw wymaganiom współczesności, wykorzystujemy nowoczesne technologie, których Jan Szczepanik na pewno by się nie powstydził. Tym bardziej dumni być możemy, że właśnie w Tarnowie, miejscu zamieszkania, pracy i śmierci „galicyjskiego geniusza” możemy zainicjować Wirtualną Wystawę Filatelistyczną, inspirowaną jego osobą. Świadomi wielkości jego osiągnięć technicznych próbujemy pogodzić ekspozycję filatelistycznych zbiorów (o różnej zresztą tematyce) z narzędziami godnymi geniuszu Szczepanika. Właściwie to możemy się cieszyć, że takie narzędzia powstały – i pewnie jeszcze doskonalsze powstawać będą – dzięki czemu filatelistyka ujawni swoje bogactwo i artyzm osobom nie mającym dotąd świadomości istnienia takowych.

Oddając do Państwa rąk niniejszy Katalog wskazuję, że warto przeczytać krótki artykuł biograficzny o Janie Szczepaniku, zawierający również cenne fotografie. Tradycyjnie też Katalog zawiera regulamin Wystawy, wykaz wystawców, skład jury i inne informacje o odbywającej się pierwszy raz w Tarnowie Wirtualnej Wystawie Filatelistycznej.

Pozostając w oczekiwaniu na kolejne spotkania w Tarnowie przy okazji następnych filatelistycznych wystaw

Stanisław Jędrzejczyk
Prezes Zarządu Okręgu PZF w Tarnowie

PATRONAT HONOROWY PREZYDENTA TARNOWA

Krajowa Wystawa Filatelistyczna "Jan Szczepanik - polski Edison"

Roman Ciepiela

Prezydent Tarnowa

Tarnów, 13 września 2022r.

Zarząd Główny i Okręg Tarnowski
Polskiego Związku Filatelistycznego

Urząd Miasta Tarnobrzeg

PARTNERZY:

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY
Z BUDŻETU MIASTA TARNOBZEG

POWIAT TARNOBZEGSKI

SPONSORZY:

Usługi Transportowe
Wierchosławice 132

BODEK
Galeria - Antyki

PATRONAT:

KULTURA.TARNÓW

Multimedialne Centrum Artystyczne

Komitet Honorowy

Roman Ciepiela	Prezydent Miasta Tarnowa
Roman Łucarz	Starosta Powiatu Tarnowskiego
Henryk Monkos	Prezes Zarządu Głównego Polskiego Związku Filatelistów
Mirosław Metel	Dyrektor Regionu Sieci Poczty Polskiej w Krakowie
Robert Grzesik	Naczelnik Poczty Polskiej w Tarnowie
Marcin Sobczyk	Dyrektor Wydziału Kultury w Tarnowie
Jolanta Świątłowska	Dyrektorka Zespołu Szkół Muzycznych w Tarnowie
Ewa Łaczyńska-Widz	Dyrektorka Biura Wystaw Artystycznych w Tarnowie
Kazimierz Kurczab	Dyrektor Muzeum Okręgowego w Tarnowie

Komitet Organizacyjny

Przewodniczący	Stanisław Jędrzejczyk
Wiceprzewodniczący	Stanisław Bem
Komisarz Wystawy	Wojciech Chwastowski
Członkowie	Sławomir Bem Stanisław Tracz Edward Madejski Adam Donat Edward Dzik Jan Modelski Zbigniew Wilczyński

Sąd konkursowy

Uchwała Nr 24/XXII/PR/2022

Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Związku Filatelistów z dnia 22.10.2022 roku

Prezydium ZG na wniosek GKS zatwierdza skład Sądu Konkursowego na Krajową Wirtualną Wystawę Filatelistyczną II stopnia „Jan Szczepanik - polski Edison - 150. rocznica urodzin - Tarnów 2022”. 21.10.2022 – 25.10.2022 r. w osobach:

Sławomir Bem	(HP, TEM, CM)	I	przewodniczący
Andrzej Jarzynkowski	(TEM, MŁ)	I	
Bernard Jesionowski	(TR, HP)	I	
Jerzy Lehmann	(TR, HP, CP)	I	
Antoni Krechowicz	(TEM, MŁ)	II	
Krzysztof Piwko	(HP, TR)	II	
Ryszard Prange	(TEM, MŁ)	I	

Polski Edison – Jan Szczepanik

O ile Thomas Alva Edison jest postacią rozpoznawalną nawet przez polskich uczniów (jako że, w nauce historii sięga się do wielkich osiągnięć II poł. XIX w. i wspomina Edisona jako twórcę choćby żarówki), to zestawienie go z Janem Szczepanikiem jeszcze niedawno mogło wywołać zdziwienie. Dlaczego? Ponieważ nieliczni tylko zdawali sobie sprawę z rangi osiągnięć człowieka, który mieszkał przez pewien czas w Tarnowie (miał tu swój dom) i tu został pochowany. Szczęśliwie odkryta jakiś czas temu postać Szczepanika ma wśród tarnowian (i na szczęście, nie tylko wśród nich), co raz większą liczbę sympatyków. Gdy zaś mówi się dużo o podkreślaniu dorobku Polaków w XIX i początków XX w., należy ze wszech miar zaznaczać, że wśród wielu podobnych sobie osobowości – był Jan Szczepanik postacią niezwykłą.

Skoro jesteśmy już przy przydawanych mu epitetach, warto się nad nimi przez chwilę pochylić. „Polski Edison” wydaje się określeniem jak najbardziej właściwym. Był Polakiem, pochodził z Galicji – o tym będzie za chwilę więcej – a skala jego osiągnięć wcale nie jest mniejsza, niż osiągnięć właśnie Edisona. Niektórzy mogą utyskiwać na określenie „austriacki Edison”, wszak – co wyżej napisano – był Szczepanik Polakiem. Zawirowania polskiej historii sprawiły jednak, że Galicja, obszar ziem dawnej Polski, gdzie Szczepanik się urodził, wychował, pracował i wreszcie zamieszkał, należała do monarchii austriackiej (austro-węgierskiej dokładniej). Był więc obywatelem Austrii. O wiele ważniejszy jest tu jednak fakt, że wynalazca posiadał swoje pracownie w kilku miastach, a jednym z nich był Wiedeń, czyli stolica potężnej jakby nie patrzeć monarchii. To jednak trochę uzasadnia określenie go mianem „austriackiego Edisona”. A skoro już o Galicji była mowa, to warto wskazać na dwa jeszcze inne miana Szczepanika – „galicyjski geniusz”, co bez większego tłumaczenia musi zostać zrozumiane, i „Leonardo da Vinci z Galicji”. I znów – o ile postać mistrza Leonarda jest znana wielu ludziom, to jednak przede wszystkim kojarzy się ze sztuką (Mona Lisa choćby, czy Ostatnia Wieczerza), a dopiero później z wynalazkami, które w XVI w. były niespotykanymi, wręcz czarnoksiężskimi technicznie konstrukcjami. Czyż nie takie – biorąc pod uwagę choćby prace Szczepanika z zakresu barwnej fotografii i obrazu – były osiągnięcia wielkiego Galicjanina?

I w tym właśnie kontekście może dziwić fakt, że w wolnej Polsce (po 1918 r.) tak wielka jak Szczepanik postać uległa właściwie zapomnieniu. O ileż bardziej zapamiętanym okazał się choćby Ignacy Łukasiewicz, który miał

szansę utrwalić się w pamięci całego świata, gdyby właśnie nie Edison (ten amerykański, nie galicyjski), który opatentował źródło światła bardziej praktyczne od lampy naftowej. Dorobek polskiej myśli technicznej przełomu XIX i XX w. nie zna właściwie porównywalnego ze Szczepanikiem wynalazcy. A prawie o nim zapomniano. Choć z drugiej strony – kogo interesowała w trudnych latach budowy II Rzeczypospolitej barwna fotografia, czy technika odtwarzania ruchomego obrazu, skoro kino jako takie działało już od pewnego czasu. Jak niszowym wynalazkiem była kamizelka kuloodporna (choć uratowała życie króla Hiszpanii, Alfonsa XIII, który dzięki niej właśnie ocalał w zamachu na jego życie). Nawet rewelacyjnie proste unowocześnienia w tkactwie bardziej upowszechniły się w Anglii, Niemczech czy USA, gdzie przemysł ten działał na wielką skalę, a nie w drobnych polskich zakładach tkackich, których właściciele nie mogli nawet marzyć o pokryciu kosztów podobnych innowacji. A przecież w swoim czasie Jan Szczepanik był postacią niezwykle znaną. W 1898 r. jeden z dwóch esejów na jego temat opublikował sam Mark Twain, znany i poczytny amerykański pisarz (*The Austrian Edison Keeping School Again*). Panowie spotkali się zresztą w Wiedniu w tymże właśnie roku.

Kim więc był Jan Szczepanik? Jego ojciec pozostaje nieznany. Matka, Marianna Szczepanik, urodziła się w Zręcinie (współcześnie to Podkar-

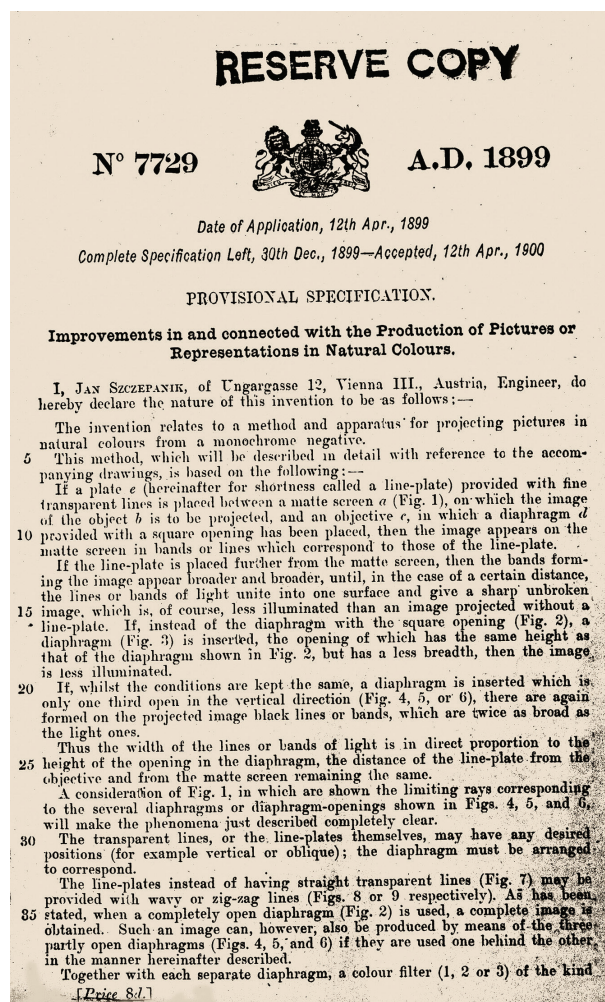

Jan Szczepanik

Jan Szczepanik z kartami wzorów tkackich

pacie), a szybko osierocona trafiła do Lwowa, gdzie pracowała u jednego z miejscowych lekarzy. Będąc w zaawansowanej ciąży wyjechała do Mościsk, a właściwie do Rudników w okolicy Mościsk, gdzie mieszkał jej starszy brat. To w jego domu, 13 czerwca 1872 r., na świat przyszedł ochrzczony dnia następnego Jan, syn Marianny. Przez pierwsze trzy lata wychowywał się w domu swego wuja, w Rudnikach, w otoczeniu kuzyna i kilku kuzynek. Matka mieszkała w Krośnie, gdzie wkrótce wyszła za mąż, przekazując opiekę nad synem swojej siostrze Salomei, również mieszkającej w Krośnie. Tu rozpoczął naukę w szkole ludowej, usytuowanej w pojezuickim klasztorze. Spotkał tu kolegów, z którymi przyjaźń przetrwała lata. Towarzyszami jego zabaw i nauki byli m.in. poeta i tłumacz Franciszek Pik (zwany Mirandola) i sędzia Jan Konstantynowicz.

Jeden z patentów na wynalazki Jana Szczepanika

wać upragnione maszyny tkackie. Jednocześnie, rekomendowany jako człowiek o wrażliwości artysty trafił do krakowskiego środowiska literackiego. Tu szybko zawiązała trwałą przyjaźń z Kazimierzem Przerwą-Tetmajerem, który nawet wpisał się w księdkę pamiątkowej pracowni wynalazcy spontanicznie skomponowanym wierszem. Perypetie związane z poszukiwaniem sponsora szczepanikowych eksperymentów zakończyły się wraz z decyzją Ludwika Kleinberga, właściciela Magazynu Fotograficznego, także jednak finansisty, mającego koneksje w środowisku bankierów lwowskich. Ten właśnie przedsiębiorca okazał się na tyle odważny, że zaryzykował – i wyraźnie w swoich rachubach się nie omylił.

Pomysł wyłożył Szczepanik, pieniądze – Kleinberg. Spółka zaowocowała założeniem Societé de Inventions Jan Szczepanik & Cie. Przy ulicy Ungarngasse w Wiedniu znalazła się główna siedziba firmy zajmującej się produkcją kart perforowanych do unowocześnionych przez Szczepanika maszyn żakardowych. Odwiedzali je licznie dziennikarze, ludzie nauki, przedsiębiorcy, a także polscy pisarze, zafascynowani sukcesem młodego wynalazcy. Bardzo ciekawy opis siedziby firmy pozostawiła Gabriela Zapolska. Wkrótce siedzib takich było więcej, jako że Towarzystwo nawiązało kontakty z licznymi kontrahentami. Pracownie oferujące urządzenia i technologiczne rozwiązania według projektów Jana Szczepanika powstały wkrótce w Berlinie i Dreźnie. Jednym z ważniejszych w tym okresie osiągnięć geniusza było opatentowanie metody na zbiór i przerób włókien torfowych na tkaniny. Dużym wzięciem cieszył się również w Galicji stosunkowo prosty, ale ważny patent – pług z regulatorem głębokości skiby. W 1900 r. pokaz tego urządzenia miał miejsce w dobrach hrabiego Tyszkiewicza, zainteresowanego wykorzystaniem tego prostego wynalazku w celu podniesienia wielkości plonów.

Tylko w latach 1896-1906 konstruktor opatentował grupę wynalazków z dziedziny tkactwa, które unowocześniły światowy przemysł włókienniczy. Wyliczono, że w tym czasie Szczepanik uzyskał łącznie 43 patenty na wynalazki tkackie – 6 niemieckich, 10 austriackich, 11 amerykańskich i 16 angielskich. Prasa w 1901 r. donosiła, że Szczepanik miał wówczas łącznie ponad 300 patentów na różne wynalazki z dziedziny barwnego tkactwa, techniki filmowej i fotografii.

Do największych jego osiągnięć i technicznych rozwiązań należą bez wątpienia:

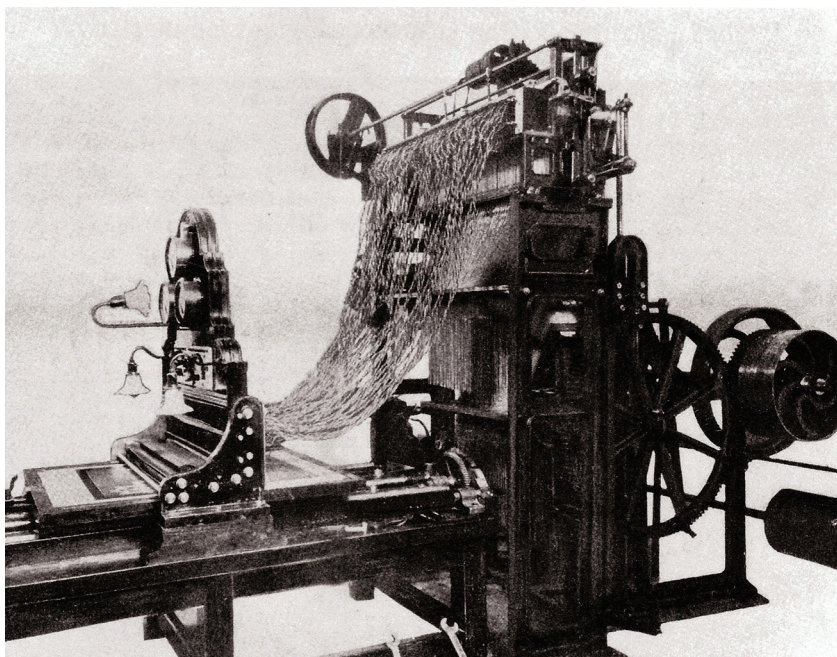
- telektroskop – urządzenie do przesyłania na odległość ruchomego obrazu kolorowego wraz z dźwiękiem, właściwy protoplasta dzisiejszej telewizji;

Uzdolniony i chętnie eksperymentujący młody Szczepanik został skierowany do Gimnazjum w Jaśle. Uzdolniony w zakresie matematyki i fizyki, nie przejawiał talentu do nauki języków klasycznych (greki i łaciny). Kiedy w czwartej klasie – zagrożony oceną niedostateczną z tych właśnie przedmiotów – zadeklarował zmianę szkoły, dyrekcja zdecydowała o wystawieniu mu stopnia dostatecznego. Na dalszą naukę trafił do Krakowa, gdzie znalazł dla siebie miejsce w Seminarium Nauczycielskim. Tu, w czerwcu 1892 r., uzyskał uprawnienia nauczyciela szkół ludowych.

Na cztery lata związał się z zawodem nauczyciela, choć do tradycyjnej dydaktyki podchodził raczej ekstrawagancko. Opowiadał dzieciom o wynalazkach, które czasami też demonstrował, więc dzieci z małych podkrośnieńskich wiosek – Potoka, Lubatówki i Korczyny – mogły być jednymi z pierwszych na polskich ziemiach, które usłyszały o telefonie, a może nawet go widziały. Zapiisał (nieistniejący dzisiaj) brulion, kartka po kartce, rozrysowując i obliczając parametry działania przeróżnych urządzeń – maszyny do wyrabiania cegieł, fotometru, silnika elektryczno-mechanicznego, maszyny do „telegrafowania rysunków” (coś takiego, jak dzisiejszy skaner?). W Korczynie dokładnie przyjrzał się trudnej pracy domowych zakładów tkackich i to skłoniło go do podjęcia badań nad usprawnieniem pracy przeciążonych kobiet. Z pakietem projektów wyjechał do Krakowa.

Znalazł pracę w znanym w mieście nad Wisłą Magazynie Aparatów Fotograficznych Kleinberga, mającym swoją siedzibę w Hotelu pod Różą przy ul. Floriańskiej. Projektował i konstruował proste urządzenia, ale przede wszystkim poszukiwał ludzi gotowych sfinansować jego teoretyczne ustalenia i pomóc mu zbudować

- system barwnego tkactwa, ostatecznie opisany w 1896 r.; jest to elektryczna metoda fotograficznego kopiowania wzorów podczas masowej, fabrycznej, produkcji tkanin; system ten już w 1898 r. stosowano w przemyśle włókienniczym w Austrii i Niemczech;
- system barwnego filmu; Szczepanik opracował go w 1899 r. jako system małoobrazkowej, barwnej kliszy filmowej, a w 1900 r. uzyskał brytyjski patent potwierdzający techniczne możliwości jego wykorzystania; do odwzorowania kolorów użył czarno-biały film oraz trzy filtry – czerwony, zielony i niebieski; kontynuując ten wątek swoich badań Szczepanik w 1915 r. opracował konstrukcję kamery filmowej do filmu barwnego, a wkrótce także projektor, służący do emisji utrwalonego wcześniej obrazu; dopracowane w latach 1918-1925 osiągnięcie było wysoko oceniane za bliskie autentyczności oddawanie barw; osiągnięcia Szczepanika odeszły jednak na bok, gdy swoje rozwiązania w 1922 r. zaczęła upowszechniać amerykańska firma Technicolor Motion Pictur Corporation z Bostonu – tańsze i prostsze w wykorzystaniu niż patenty Szczepanika; nie zmienia to faktu, że nasz wynalazca był w tej dziedzinie prekursorem;
- system fotografii kolorowej oraz światłoczuły barwny papier; prace Szczepanika w tym zakresie rozwinęły następnie przedsiębiorstwa Kodak i Agfa;
- telefot – udoskonalone urządzenie służące do przenoszenia obrazu na odległość; wynalazca zaprezentował je podczas Wystawy Światowej w Paryżu w 1900 r.;
- fotometr – przyrząd służący do pomiaru natężenia oświetlenia i innych parametrów światła, wykorzystywany m.in. w fotometrii, spektrofotometrii, technikach oświetleniowych i fotografii;
- fotosculptor – przyrząd do kopiowania rzeźb z 1899 r.; specjalny system zwierciadeł umożliwiał bezpośrednie nakładanie na siebie warstw koloru modelu i materiału, z którego rzeźba była wykonana; urządzenie pozwalało na wierne odwzorowanie obiektów bez konieczności dokonywania żmudnych pomiarów i korekt;
- caloridul – wynaleziony w 1901 r. samoczynny regulator ciągu kominowego w paleniskach kotłowych dający duże oszczędności węgla; został opatentowany w Anglii i Niemczech, dwóch krajach z silnie rozwiniętym ciężkim przemysłem wykorzystującym ogromne ilości węgla do napędzania maszyn i urządzeń;
- film dźwiękowy – system nagrywania obrazu z jednoczesnym utrwaleniem słów wygłaszanych przez aktorów;
- silnik elektryczno-chemiczny – urządzenie napędu dla bardziej skomplikowanych wykorzystujące energię pochodzącą także z procesów chemicznych;
- kamizelka kuloodporna – opatentował ją w 1901 r., właściwie równolegle z innym Polakiem, Kazimierzem Żegleniem; projekt Szczepanika okazał się lepszy od konkurencyjnego ze względu na wagę i jakość elementów metalowych. Ocalony w zamachu król Hiszpanii, Alfons XIII, korzystający z patentu naszego geniusza, przyznał mu Order Izabeli Katolickiej.

Maszyna tkacka wg pomysłu Jana Szczepanika

Kamizelka kuloodporna wg pomysłu Jana Szczepanika

Skala wynalazków i sława Szczepanika, głośna w całej Europie i za Atlantykiem, nie uchroniły go od służby wojskowej w armii cesarsko-królewskiej monarchii. Właściwie trzeba powiedzieć, że zaniedbał sobie pewne procedury i terminy potencjalnych odwołań, musiał

Znaczki wydane przez Poczta Polska z okazji 100-lecia Urzędu Patentowego RP.

Na dole po lewej - kamizelka kuloodporna Jana Szczepanika

Białą, trzeciego wówczas ośrodka miejskiego w Galicji. Ślub Jana Szczepanika i Wandy z Dzikowskich miał miejsce w tarnowskiej katedrze 8 listopada 1902 r., choć młodzi małżonkowie przez kilka jeszcze lat mieszkali w Wiedniu. Jak to jednak bywa z rozbudzonymi marzeniami i podpartymi na chimerycznych sponsorach działaniami, przyszły dla wynalazcy i chudsze lata. Mniej więcej w 1905-1906 r. zaczęły kruszyć się finansowe fundamenty jego działalności, a koszty prowadzenia kilku siedzib przerastały zyski. Inwestorzy zaczęli uciekać, ostatecznie Szczepanik musiał przenieść się do Tarnowa, gdzie znalazł wsparcie finansowe swojego teścia. Ten – to ważne – docenił jednak zasługi zięcia (a robił to także dla wnucząt), z którym stworzył jedną z najtrwalszych spółek finansowych, wspierając dalszą działalność wynalazczą Szczepanika. Szczepanikowie początkowo mieszkali w domu rodziny Dzikowskich przy dzisiejszej ulicy Sowińskiego w willi Świtezianka, przenosząc się ostatecznie do własnego domu przy dzisiejszej ulicy Chopina.

Grobowiec rodziny Dzikowskich i Jana Szczepanika
na Starym Cmentarzu w Tarnowie

więc tę służbę odbyć. Służbę odbywał w zwykłym pułku piechoty, jednym z wielu w austro-węgierskiej armii, początkowo w Sanoku, a następnie w Przemyślu. Tu poznał miłość swojego życia – swoją późniejszą żonę, Wandę Dzikowską, córkę wziętego przemysłowego lekarza. Opromieniony sławą Szczepanik stał się ulubieńcem tamtejszych elit towarzyskich, został też zaakceptowany przez rodziców Wandy, mimo niejasnego pochodzenia. Odznaczony najwyższym orderem Hiszpanii stał się w mniemaniu niektórych szlachcicem, co pozwalało rodzinie uniknąć podejrzeń o mezalians córki.

Kiedy kończył służbę wojskową, pozostawał w Wiedniu, rodzina jego wybranki zaś – zgodnie z panującą w monarchii praktyką – przeniosła się do Tarnowa, gdzie jej ojciec otrzymał etat lekarza powiatowego. To dlatego jego kroki skierowały się do miasta nad

Rodziną nie była mała. Wynalazcy i jego żonie urodziło się szczęśliwie pięcioro dzieci. Najstarszy Andrzej żył tylko trzy lata (1904-1907), następne w kolejności to: Zbigniew (1906-1969), Bogdan (1908-1978), Bogusław (1912-1942) i Maria (1914-2005), która przejęła opiekę nad spuścizną ojca.

Lata pobytu w Tarnowie zbiegły się z drugim okresem aktywności produkcyjnej Szczepanika. Jego wynalazkami zainteresowali się w znacznym stopniu Niemcy, z którymi współpracował właściwie do śmierci. To w Berlinie przebywał w początkach 1926 r., gdy na rodzinę spadła jak grom z jasnego nieba diagnoza dotycząca stanu zdrowia wynalazcy – piorunująco postępujący nowotwór. Na jego życzenia żona przewiozła go jeszcze do Tarnowa i tu zmarł we własnym domu 18 kwietnia 1926 r. Nekrologi znalazły się w wielu polskich i zagranicznych gazetach, a jego pogrzeb na tarnowskim tzw. starym cmentarzu stał się wielką manifestacją.

Wynalazca-samouk – to określenie niech również wybrzmi, bo przecież Jan Szczepanik nie tylko nie ukończył, ale nawet nie podjął żadnych specjalistycznych, politechnicznych studiów. Był tylko nauczycielem. Właściwie – był nauczycielem niezwykłym. Przede wszystkim jednak był genialnym konstruktorem, który pozostał normalnym, ciepłym człowiekiem.

REGULAMIN

Specjalistycznej Wirtualnej Wystawy Filatelistycznej

„Jan Szczepanik – polski Edison – 150 rocznica urodzin – Tarnów 2022”

1. Organizatorem wystawy jest Komitet Organizacyjny Wystawy (KOW) powołany przez Okręg Tarnowski PZF. Wystawa dofinansowana będzie z Funduszu Wystawienniczego PZF.
2. Wystawa powyższa jest konkursową wystawą wirtualną II stopnia o zasięgu krajowym i odbędzie się w roku 150 rocznicy urodzin polskiego Edisona – Jana Szczepanika. Przyjmowanie eksponatów do konkursu oraz ich ocena odbędzie się wg zasad przewidzianych dla wystaw krajowych II stopnia opisanych w Regulaminie Ogólnym Wystaw Konkursowych GREX-PZF oraz GREV-PZF i SREV dla tego rodzaju wystaw.
3. Wystawa będzie mieć formę elektroniczną (wirtualną). Nadesłane eksponaty prezentowane będą na stronie internetowej ZG PZF (strona: <http://www.zgpzf.pl>) w okresie trwania wystawy tj. od 21 do 25 listopada 2022r.
4. Siedziba Komitetu Organizacyjnego Wystawy (KOW) mieści się w siedzibie Polskiego Związku Filatelistów - Okręg w Tarnowie, przy ul. Żydowskiej 8, 33-100 Tarnów. KOW reprezentuje komisarz wystawy Kol. Wojciech Chwastowski, do którego należy kierować wszelką korespondencję i zapytania (tel. 601 510 747, email wchw@op.pl). Preferowane jest przekazywanie wszelkiej korespondencji drogą elektroniczną.
5. Wystawcami mogą być członkowie Polskiego Związku Filatelistów oraz osoby zaproszone przez KOW.
6. W wystawie mogą brać udział wszyscy wystawcy, których eksponaty osiągnęły minimum klasyfikacyjne do udziału w wystawie II stopnia, tj. dorośli – 60 punktów na wystawie III stopnia; młodzież – 55 punktów na wystawie III stopnia. W wystawie mogą wziąć udział eksponaty dotychczas nie wystawiane, ale posiadające odpowiedni atest uprawniający do wystawiania na wystawie II stopnia.
7. Do ekspozycji będą przyjęte jedynie eksponaty spełniające techniczne warunki tej wystawy, które są wymienione w punkcie 14 niniejszego regulaminu. Wystawcom dorosłym przyznaje się 5 lub 8 ekranów wystawowych mieszczących 16 kart formatu A4 lub 8 kart formatu A3; dla przyznania wystawcy dorosłemu 8 ekranów eksponat musi spełniać wymagania art. 5.7. GREX-PZF. W grupach młodzieżowych obowiązują zasady zawarte w art. 5.8. GREX-PZF.
8. Za udział w wystawie nie pobiera się opłat.
9. Zgłoszenia wstępne, potwierdzone przez Okręgową Komisję Wystaw, wraz z aktualnym skanem karty tytułowej / karty z planem oraz wypełnionego formularza z krótkim opisem eksponatu należy kierować elektronicznie do KOW do dnia 23 września 2022 r.
10. Komitet Organizacyjny Wystawy zawiadomi wystawców w terminie do dnia 10 października 2022r. o przyjęciu eksponatu i liczbie przyznanych ekranów (1 ekran = 16 kart wystawowych formatu A4 lub 8 kart formatu A3).
11. Komitet Organizacyjny wystawy zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia eksponatu na wystawę. Wystawca ma prawo zrezygnować - z ważnych powodów - z udziału w wystawie. Zgłoszenie takiego faktu musi mieć miejsce na co najmniej 2 tygodnie przed datą rozpoczęcia wystawy.
12. Za dobór eksponatów do klas wystawowych odpowiada Komisarz Wystawy, kol. Wojciech Chwastowski.
13. Przyjęte eksponaty powinny być dostarczone w terminie do dnia 21 października 2022r., na adres KOW za pomocą pendrive, bądź poprzez Internet w programie WeTransfer. Prosimy nie przysyłać plików PDF.
14. Warunki techniczne:
 - a. Karty eksponatu w formacie A4 lub A3 należy zeskanować w kolorze w rozdzielczości 300 dpi.
 - b. Każdą kartę należy zapisać jako osobny plik JPG lub PDF (bez kompresji) i nadać jej nazwę wg schematu: 000_tekst.jpg lub 000_tekst.pdf (000 = kolejny numer karty z zerami na początku i skrócony tytuł eksponatu lub nazwisko wystawcy). Przykład: 001_kowalski.jpg (pierwsza karta eksponatu wystawcy Kowalskiego). Koszty dostarczenia eksponatu na wystawę ponosi wystawca. Organizatorzy nie będą zwracać przesłanych nośników informacji.
15. Eksponaty będą wystawione według następującej klasyfikacji:
 - klasa filatelistyki tradycyjnej TR
 - klasa historii poczty HP
 - klasa tematyczna TEM

- klasa maksimafilii CM
- klasa filatelistyki otwartej KO
- klasa eksponatów jednoekranowych JE
- klasa młodzieżowa wg grup wiekowych MŁ:
 - Grupa A - do 15 lat
 - Grupa B - 16-18 lat i eksponaty zespołowe
 - Grupa C - 19-21 lat

O zakwalifikowaniu do odpowiedniej grupy wiekowej decyduje wiek osiągnięty w dniu 1 stycznia roku, w którym wystawa się odbywa.

16. Wszelkie manipulacje elektroniczne polegające na zmianach w autentycznych skanach kart poprzez modyfikacje i poprawianie walorów w eksponacie lub na dodaniu walorów, nie będących własnością wystawcy, nie są akceptowane i będą prowadzić do dyskwalifikacji.

17. Oceny eksponatów w klasie konkursowej dokonuje Sąd Konkursowy Wystawy, zatwierdzony przez Prezydium ZG PZF.

Sąd Konkursowy ma prawo dokonywać zmian w zakwalifikowaniu eksponatów do poszczególnych klas, a także w przypadku naruszenia zasad wystawiennictwa PZF lub niniejszego regulaminu – wyłączyć eksponat z oceny.

18. Eksponaty wystawione w klasie konkursowej mogą otrzymać następujące wyróżnienia: Grand Prix Wystawy, Nagrody Specjalne Wystawy, Gratulacje Jury oraz dyplomy w randze medali - duże złote, złote, duże pozłacane, pozłacane, duże srebrne, srebrne, posrebrzane lub brązowe. W klasie młodzieżowej najwyższym wyróżnieniem jest dyplom w randze medalu dużego pozłacanego.

Nagrody ufundowane przez instytucje i fundatorów indywidualnych, przekazane zostaną również do dyspozycji jury w celu ich przyznania, w miarę możliwości, zgodnie z życzeniem ofiarodawcy.

Lista nagród zostanie przekazana przez KOW jury wystawy przed rozpoczęciem jego pracy.

Nagrodzony przez Sąd Konkursowy eksponat musi otrzymać minimum dyplom w randze medalu pozłacanego, a w klasie młodzieżowej srebrnego. Pozostałe nagrody przyznaje Komitet Organizacyjny Wystawy. Eksponaty, których nie wyróżniono dyplomem w randze medalu otrzymują od organizatora wystawy zaświadczenie uczestnictwa.

Nagrody specjalne za najlepszy eksponat w klasie konkursowej mogą zostać przyznane w klasach, w których wystawiono co najmniej pięć eksponatów.

19. Wystawcy otrzymują bezpłatnie komplet wydawnictw wystawowych wraz z pamiątkowym medalem.

20. Przez wystawienie zgłoszenia wystawcy stwierdzają, że znają i akceptują zapisy niniejszego Regulaminu i zobowiązują się do podporządkowania tym przepisom i wydanym na ich podstawie zarządzeniom KOW. Przez zgłoszenie wystawca wyraża zgodę na publikowanie swojego eksponatu na stronie internetowej wystawy w okresie jej trwania.

Bez zgody KOW eksponat nie może być wycofany z wystawy przed jej zakończeniem. Podczas trwania wystawy nie mogą być również dokonywane w eksponacie żadne zmiany.

21. O sprawach nieuregulowanych niniejszym Regulaminem decyduje Komitet Organizacyjny Wystawy oraz zapisy Ramowego Regulaminu Wystaw Konkursowych PZF.

22. Władze i organy wystawowe w zakresie ochrony danych osobowych wystawców kierują się zasadami zawartymi w polityce prywatności PZF dostępnej na związkowej stronie internetowej www.zgpzf.pl. Prawa podmiotów przekazujących dane osobowe będą w pełni respektowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

23. Regulamin niniejszy został zaopiniowany pozytywnie na Prezydium ZO PZF w Tarnowie, w dniu 23.06.2022 roku.

Regulamin został zatwierdzony przez Prezydium ZG PZF na posiedzeniu w dn. 5.09.2022 r. decyzją 17/XXII/PR/2022/Internet.

Spis eksponatów

L.p.	Klasa	Nr	Nazwisko i imię	Tytuł eksponatu	Ilość ekr.	Okręg PZF
1	TR	150	Bator Janusz	Polska 1918-1939	5	Rzeszowski
2		151	Gibek Jerzy	Polska. Znaczki sportowe	1	Wałbrzyski
3	HP	200	Chwastowski Wojciech	Korespondencja polskich jeńców wojennych w Trzeciej Rzeszy w latach 1939-1945	5	Tamowski
4		201	Chwastowski Wojciech	Tamoviana. Historia poczty 1773-1945	5	Tamowski
5		202	Kubczyk Jacek	W kajdankach traktami pocztowymi Królestwa Polskiego	1	Częstochowski
6		203	Manterys Janusz	„Dokumentacja pocztowa w Bielsku i Białej do 1945 roku”	5	Beskidzki
7		204	Manterys Janusz	„Poczta austriacka w Galicji w latach 1772 - 1918”	5	Beskidzki
8		205	Musiał Jerzy	Historia poczty w rejencji koszalińskiej do 1945 roku	5	Koszaliński
9		206	Nowak Andrzej	Pocztowe stemple prowizoryczne woj. katowickiego 1944 - 1947	5	Śląsko-Dąbrowski
10		207	Zienkiewicz Ryszard	Historia poczt Gdyni do 1939 roku	5	Pomorski
11	TEM	400	Dobrowolski Wiesław	Włókiennictwo ubiera i poprawia komfort życia	5	Łódzki
12		401	Kidziński Andrzej	Zimowe igrzyska olimpijskie. Sporty z krainy śniegu i mrozu	5	Warszawski
13		402	Kopacz Ryszard	Idąc przez życie - ręce	5	Wielkopolski
14		403	Pawlak Stanisław	Dynastia Piastów w kontekście dziejów średniowiecznej Europy	5	Wałbrzyski
15		404	Sacha Zdzisław	Wagony nie tylko z pociągami	5	Wrocławski
16		405	Wierzbicki Jacek	Epoka kamienia w Europie. Narodziny sztuki	5	Wielkopolski
17	Mł. A	500	Borowik Andrzej (11 lat)	Od twórcy do budowniczego państwa polskiego	3	Łódzki
18		501	Borowik Andrzej	Polskie powstania narodowe	3	Łódzki
19		502	Pawlak Szymon (11 lat)	Euforia przodków – 1918. Nasza radość, nasza duma	3	Wałbrzyski
20	Mł. B	540	Drzał Michalina (16 lat)	Miasta Polski i ich heraldyka	3	Wałbrzyski
21		541	Kozak Sebastian (16 lat)	Nad brzegiem Morza Bałtyckiego	3	Warszawski
22		542	MKF Nr 8 Oława	Czym podróżować	2	Wrocławski
23		543	Pawlak Jakub (16 lat)	Przesyłki pocztowe na ziemiach polskich pod zaborami	4	Wałbrzyski
24		544	Sulima Helena (18 lat)	W królestwie drapieźnych kręgowców	4	Warszawski
25		545	Wierzbicki Łukasz (17 lat)	Transport kolejowy	3	Wałbrzyski
26	Mł. C	580	Szmatek Adam (20 lat)	100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości oraz działania na rzecz jej utrzymania	3	Łódzki
27		581	Tarasiuk Maria (21 lat)	O tych co biegają i fruwają, skaczą i pływają opisanych w wierszach Jana Brzechwy	4	Warszawski
28	KO	800	Bibro Jerzy	Żołnierskie drogi mjr. Piotra Orłowskiego (1895 – 1935)	2	Koszaliński
29		801	Matyszkowicz Eugeniusz	Wisła królowa polskich rzek	5	Beskidzki
30		802	Sacha Zdzisław	Media: Prasa	5	Wrocławski

Wydawnictwa Związane
ze Specjalistyczną Wirtualną Konkursową
Wystawą Filatelistyczną II stopnia

Jan Szczepanik - polski Edison

150. rocznica urodzin - Tarnów 2022

Datownik

Znaczek wersja a

Znaczek wersja b

Kartka okolicznościowa

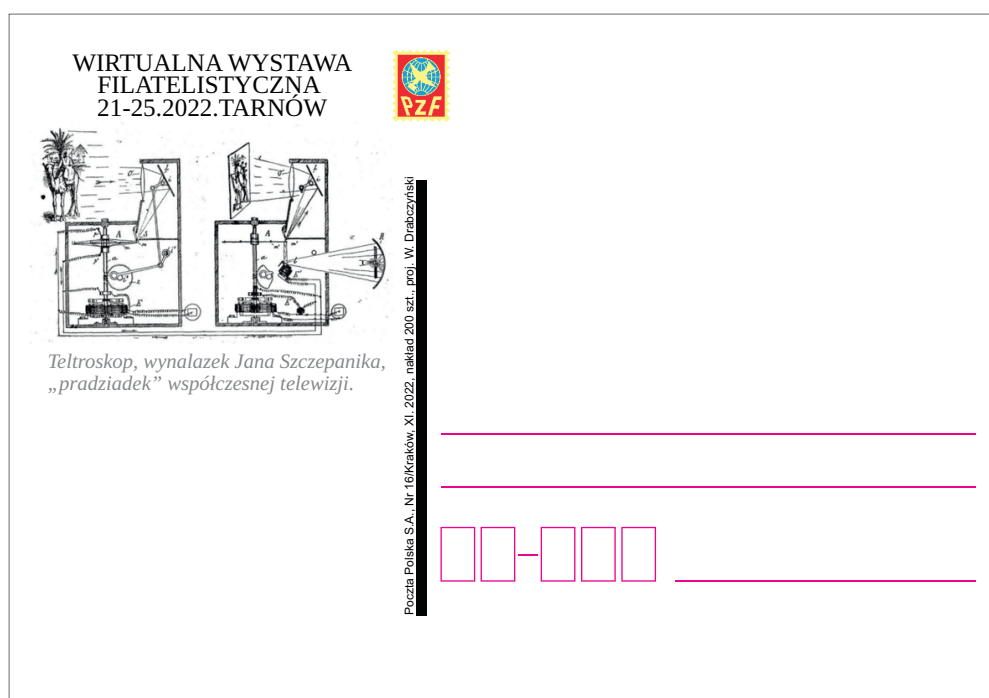

Widokówka okolicznościowa

Awers

Rewers

Bloczek wersja a

161832

www.filatelistyka.poczta-polska.pl

Bloczek wersja b

Medal

Zarząd Główny i Okręg Tarnowski
Polskiego Związku Filatelistycznego